

EUROOPAN KOMISSION JA EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEAN YHTEISTYÖPÖYTÄKIRJA

JOHDANTO

Komissio ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitea katsovat, että on niiden yhteisen edun mukaista vahvistaa keskinäisiä institutionaalisia suhteita panemalla täytäntöön tämä pöytäkirja, jossa esitetyt tehostettua yhteistyötä koskevat menettelytavat korvaavat 24. syyskuuta 2001 päivätyssä pöytäkirjassa määritellyt menettelytavat.

Tämäntyyppinen tiiviimpi yhteistyö liittyy toimintaan sellaisen vakaan kulttuurin mukaisesti, jossa käydään vuoropuhelua ja neuvotellaan järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan ja sen edustajien kanssa valmisteltaessa ja pantaessa täytäntöön unionin toimintaperiaatteita ja päätöksiä.

Komissio katsoo komitean vastaavan osaltaan vaatimukseen tehostaa demokratian ilmenemistä Euroopan unionin rakentamisessa.

Komissio ja komitea tekevät yhteistyötä komitean täyttäessä kolmea perustehtäväänsä, jotka ovat:

- toimia komissioon, neuvostoon ja Euroopan parlamenttiin nähden neuvoa-antavana elimenä sekä vaikuttaa tällä tavoin yhteisön toimintaperiaatteiden muotoutumiseen ja päätöksentekoprosessiin
- lisätä sekä jäsenvaltioissa että unionitasolla unionin järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan panosta ja osallistumista Euroopan yhdentämiseen sekä edesauttaa Euroopan unionin lähentämistä kansalaisiin
- tukea unionin ulkoista toimintaa pitämällä yllä ja kehittämällä vuoropuhelua Euroopan unionin ulkopuolisten maiden ja maantieteellisten kokonaisuuksien kansalaisyhteiskunnan järjestöjen kanssa sekä edistämällä niissä neuvoa-antavien rakenteiden perustamista.

Komissio tukee komitean konsultatiivisen tehtävän vahvistamista sekä yhteisön politiikkojen ja lainsäädännön laatimisprosessia edeltävässä että sen jälkeisessä vaiheessa. Tämä merkitsee erityisesti

sitä, että komitealle tarjoutuu tilaisuus osallistua vaikutusarvioiden laatimiseen ja että komitea voi antaa entistä suuremman panoksen lainsäädännön täytäntöönpanon arviointiin.

Komissio ja komitea tekevät yhteistyötä kehitettäessä osallistavaa demokratiaa unionitasolla tavoitteenaan vahvistaa unionin demokraattista legitimiyyttä.

Jotta komitea voi täysiarvoisesti toimia järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan toiveiden ja pyrkimysten välittäjätahona, komissio tukee komitean aloitteita, joilla pyritään edistämään Euroopan järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävää järjestelmällistä vuoropuhelua ja neuvotteluja sekä vahvistamaan komitean suhteita jäsenvaltioiden talous- ja sosiaalineuvostoihin sekä vastaaviin elimiin.

*

* *

I INSTITUTIONAALISET JA HALLINNOLLISET SUHTEET

1. Komission puheenjohtaja tai suhteista komiteaan vastaava varapuheenjohtaja esittelee täysistunnolle vuosittain komission vuotuisen poliittisen strategian sekä työohjelman pääasialliset suuntaviivat.

Komission puheenjohtaja esittelee täysistunnolle komission toimikauden alussa komission strategiset tavoitteet viisivuotisjaksoa ajatellen.

2. Komission aloitteesta järjestetään vähintään kerran vuodessa tapaaminen komitean puheenjohtajiston ja komission puheenjohtajan ja/tai suhteista komiteaan vastaavan varapuheenjohtajan kesken, jotta voidaan tarkastella yhteisiä painopistealoja ja kaikkia yhteistä etua koskevia kysymyksiä sekä arvioida pääasiallisten tavoitteiden toteutumista ja pöytäkirjan täytäntöönpanoa.

Komission ja komitean pääsihteerit huolehtivat tapaamisen valmistelusta, ja tapaamisen on tarkoitus tarjota tilaisuus kartoittaa tietyt erityisen tärkeät painopistealat, joilla komissio ja komitea tiivistävät poliittista yhteistyötään. Alojen olisi oltava horisontaalisia ja unionin ohjelman kannalta keskeisiä.

Toimielintenvälistä monivuotista työohjelmaa laadittaessa komissio ja komitea tekevät yhteistyötä tavoitteenaan edistää tehokkaasti kaikkien toimielinten pyrkimystä parantaa lainsäädäntäkäytäntöjä.

3. Komission jäseniä kehoitetaan osallistumaan komitean työskentelyyn, erityisesti täysistuntoihin keskustellakseen omaan vastuualueeseensa kuuluvista strategisista suuntaviivoista sekä kaikista ennalta yhteisesti päätetyistä aiheista.

Kerran vuodessa järjestetään lisäksi erityisjaostojen puheenjohtajien ja komission vastaavan jäsenen tai vastaavien jäsenien tapaaminen, jossa käsitellään kyseisten vastuuhenkilöiden toimivaltaan kuuluvia painopistealoja ja työohjelmia ja jonka järjestämistavasta sovitaan yhteisesti.

4. Komission edustajat osallistuvat komitean työskentelyyn käsiteltäessä heidän vastuualueeseensa kuuluvia asiakokonaisuuksia, ja he osallistuvat mahdollisuuksien mukaan kokouksiin, joihin heille on lähetetty kutsu. He esittelevät kokouksissa erityisesti komission ehdotukset tai mitkä tahansa muut käsiteltävät asiakirjat ja tekevät selkoa siitä, miten aiheiden käsittely etenee.

Komission edustajat tekevät läheistä yhteistyötä vastaavien komitean edustajien kanssa vastuualueeseensa kuuluvissa asiakokonaisuuksissa.

5. Komission yksiköiden ja komitean erityisjaostojen sihteeristöjen koordinaattorit tai erityisesti niiden nimeämät vastuuhenkilöt vaihtavat säännöllisesti tietoja etenkin pääosastojen laatiessa työohjelmiaan ja erityisjaostojen toteuttaessa toimia painopistealoillaan.

Koordinaattorit kokoontuvat komission pääsihteeristön aloitteesta vähintään kerran vuodessa komitean sihteeristön edustajien kanssa

- tarkastellakseen sellaisia komission keskipitkän aikavälin hankkeita, joihin komitea voisi – toimivaltaisten elintensä käsiteltäviä asioita – antaa huomattavan panoksen, ja pohtiakseen kyseisten hankkeiden jatkotoimia
- tiedottaakseen toisilleen komission tai komitean toteuttamista tai suunnittelemista tärkeimmistä molempia osapuolia kiinnostavista toimista tai aloitteista
- avustaakseen komission ja komitean pääsihteeritapaamisten valmistelua varsinkin tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon seurantaan liittyvissä seikoissa.

II EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEAN NEUVOA-ANTAVA TEHTÄVÄ

6. Sen jälkeen kun on tarkasteltu komission vuotuista työohjelmaa sekä komission ja komitean ensisijaisia tavoitteita, suhteista komiteaan vastaava varapuheenjohtaja toimittaa komitealle luettelon ehdotuksista, joita koskee sääntömääräinen kuulemismenettely, sekä ehdotuksista, joista komissio voi omaehtoisesti kuulla komiteaa. Tähän luetteloon sisältyvät myös muut kuin lainsäädäntöasiakirjat, joista komissio aikoo pyytää komitean lausunnon.

Ennen komitean työvaliokunnan kokouksia komissio vahvistaa ohjelmassaan neljännesvuosittain laatimansa työohjelman lisäksi aiheet, joista se esittää komitealle omaehtoisen lausuntopyynnön.

Komitea pyrkii oman työskentelynsä järjestelyssä ottamaan huomioon komission painopistealat ja määräajat.

7. Sekä komission että komitean on syytä olla entistä valikoivampi perussopimusten määräyksiä kunnioittaen.

Komissio perustelee omaehtoista kuulemistä koskevan päätöksensä mm. seuraavilla seikoilla:

- Käsiteltävä asia koskee yleistä etua ja kuuluu aloihin tai aiheisiin, joihin komitean lausunto voisi antaa lisäarvoa unionin politiikkojen muotoiluun ja päätöksentekoprosessiin liittyen.
- Menettely on omiaan käynnistämään toimielinten välisen keskustelun tiettyä alaa tai aihetta koskevien yhteisön toimenpiteiden tarpeellisuudesta.

Komitea pyrkii jatkamaan jo käynnistämäänsä ponnisteluja työskentelynsä rationalisoimiseksi, jotta voidaan keskittyä ensisijassa sellaisiin lausuntoihin, jotka antavat eniten todellista lisäarvoa yhteisön politiikkojen muotoiluun ja päätöksentekoprosessiin.

Tässä tarkoituksessa komitea toimii seuraavasti:

- Se valitsee mahdollisten oma-aloitteisten lausuntojensa aiheet entistä tiukemmin kriteerein.
- Se yksinkertaistaa ja nopeuttaa entisestään päätöksentekomenettelyjä annettaessa lausuntoja rutiinikysymyksistä, joita koskee sääntömääräinen kuuleminen (kodifioinnit, säädösten voimassaoloajan pidentäminen, nykyisten säädösten alueellinen laajentaminen jne.).

8. Muotoillessaan unionin politiikkoja ja suunnitellessaan työskentelyään komissio voi pyytää komiteaa laatimaan valmistelevala lausunnon järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan kannalta erityisen tärkeiltä aloilta, joilla komissio arvioi komitealla olevan tarvittavaa asiantuntemusta ja perehtyneisyyttä. Tällaisista lausuntopyynnöistä ilmoittaa komitealle suhteista komiteaan vastaava varapuheenjohtaja. Lausuntopyynnöt sisältävät tarkat ohjeet lausunnon tarkoitusperästä ja laatimisaikataulusta.

Komissio ja komitea pyrkivät siihen, että valmistelevala lausuntoja koskevat lausuntopyynnöt liittyvät kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan, jolla varmistetaan, että kansalaisyhteiskunnan kaikkien asianomaisten toimijoiden näkemys otetaan mahdollisimman laajasti huomioon.

Edellä mainitun tavoitteen saavuttamiseksi on lisäksi suotavaa, että komitea järjestää kuulemistilaisuuksia ja/tai konferensseja.

Komissio huolehtii asianmukaisista jatkotoimista, joilla tuodaan esiin lausuntojen antama lisäarvo yhteisön politiikkojen muotoiluun ja päätöksentekoprosessiin.

9. Komissio toimittaa komitealle mahdollisimman pikaisesti kaikki komitean neuvoa-antavan tehtävän hoitamiseksi tarvittavat asiakirjat ja tiedot.
10. Lausuntojensa ymmärrettävyyden parantamiseksi komitea pyrkii toimimaan etenkin seuraavasti:
- tuomaan entistä paremmin esiin muutokset, joita se toivoo tehtäväksi lainsäädäntöä koskevien komission ehdotusten tiettyihin kohtiin
  - esittämään tiivistelmän tärkeimmistä tekemistään suosituksista ja ehdotuksista.
11. Komissio ja komitea myöntävät lausuntojen jatkotoimien tarpeen ja niistä saatavan hyödyn. Komissio perustelee järjestelmällisesti lausuntojen sisältämien muutos- ja muiden ehdotusten kannanottojen huomioimisen tai huomioimatta jättämisen.

Komissio pyrkii ryhtymään poliittisluonteisempien lausuntojen johdosta niin ikään poliittisempiin jatkotoimiin etenkin siten, että toimivaltainen komission jäsen tiedottaa jatkotoimista mahdollisuuksien mukaan lausunnon hyväksymistä seuraavassa täysistunnossa.

Komissio sisällyttää hyväksymänsä lainsäädäntöasiakirjoja koskevat muutosehdotukset muutettuihin ehdotuksiinsa ja mainitsee muutosten alkuperän ehdotusten johdannossa.

III EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA JA JÄRJESTÄYTYNYT KANSALAISSYHTEISKUNTA

12. Perussopimuksen mukaan komitea toimii unionin toimielinten ja järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan välisenä institutionaalisenä yhdyssiteenä.

Komissio ja komitea tekevät yhteistyötä parantaakseen järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan mahdollisuuksia osallistua yhteisön politiikkojen laadintaprosessiin ja lainsäädännön valmisteluun ja täytäntöönpanoon sekä antaakseen kansalaisyhteiskunnalle mahdollisuuden lisätä panostaan ja osallistumistaan Euroopan yhdistämiseen kaikilla tasoilla.

Komissio tukee niin ikään komitean sitoutumista käydä järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan kanssa tiiviimpää ja järjestelmällisempää vuoropuhelua etenkin komitean perustaman yhteisryhmän välityksellä.

Komissio tukeutuu toimielinpuutteissa harjoittamassaan kuulemispolitiikassa erityisesti komiteaan syventäessään suhteitaan sekä unionin että unionin ulkopuolisten maiden järjestäytyneeseen kansalaisyhteiskuntaan.

13. Komissio ja komitea sopivat syventävänsä yhteistoimintaansa erityisen tärkeitä aiheita koskevissa tapahtumissa.

Neuvonantotehtävää hoitaessaan komitea voi järjestelmällisesti kuulla järjestäytyntä kansalaisyhteiskuntaa organisoimalla kuulemistilaisuuksia, seminaareja tai konferensseja, joiden tarkoituksena on koota mahdollisimman laajasti tietyn aiheen tiimoilta sidosryhmän muodostavien kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden näkemyksiä, tämän kuitenkin rajoittamatta kummankaan osapuolen toimivaltaa tai etuja.

Komissio voi osallistua edellä mainittujen konsultointien järjestelyihin tarkoituksenmukaisimmaksi katsomallaan tavalla antamalla esimerkiksi logistista ja/tai rahoitusapua.

14. Komissio ja komitea pyrkivät niin ikään lisäämään toimiensa ja aloitteidensa yhteisvaikutusta varsinkin seuraavilla osa-alueilla:

– **Lissabonin strategia**

Komitea antaa oman panoksensa Lissabonin strategian täytäntöönpanoon tiivistämällä yhteistyötä jäsenvaltioiden talous- ja sosiaalineuvostojen ja vastaavien elinten sekä kansalaisyhteiskuntaa edustavien organisaatioiden kanssa erityisenä tarkoituksenaan perustaa Eurooppa-neuvoston kehotuksen mukaisesti vuorovaikutteinen verkosto sellaisia aloitteita varten, joilla voidaan edistää kyseisen strategian onnistumista.

– **Kestävä kehitys**

Komitea antaa oman panoksensa unionille laaditun kestävän kehityksen strategian täytäntöönpanoon ja seurantaan. Komissio tukeutuu komiteaan sisällytettäessä kyseinen strategia osallistavaan prosessiin ja poliittiseen vuoropuheluun, johon osallistuvat kaikki strategian tavoitteiden määrittelystä ja niiden toteuttamisesta vastaavat toimijat.

– **Rakennemuutokset**

Komissio pyrkii hyödyntämään komitean perehtyneisyyttä rakennemuutosten ennakointiin ja hallintaan sekä niiden taloudellisiin, sosiaalisiin, yhteiskunnallisiin ja ympäristövaikutuksiin.

– **Vaikutusarviot ja lainsäädännön arviointi**

Komitea antaa oman panoksensa komission käynnistämään, yhteisön lainsäädäntöä koskevaan prosessiin, jossa arvioidaan lainsäädännön vaikutuksia ja lainsäädännön täytäntöönpanoa. Komitea keskittyy erityisesti sisämarkkinoihin.

– **Euroopan unionin ulkosuhteet**

Komitea täydentää unionin ulkoista toimintaa ylläpitämällä vuoropuhelua sellaisten Euroopan unionin ulkopuolisten maiden ja maantieteellisten kokonaisuuksien kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa, joihin unionilla on vakiintuneet suhteet. Näin ollen komissio tukee sen aloitteita unionin ulkopuolisten maiden järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan roolin vahvistamiseksi sekä vuoropuhelu- ja kuulemiskäytännön ja -rakenteiden edistämiseksi.

IV **VIESTINTÄPOLITIikka**

15. Euroopan unionin kaikkien toimielinten ja muiden elinten on välitettävä kansalaisille viestiä unionista. Tämä on olennainen tehtävä, sillä unionin toimielinten on oltava uskottavia, avoimia ja vastuuntuntoisia, mikäli ne haluavat säilyttää legitimitteettinsä ja kasvattaa sitä unionin kansalaisten silmissä. Euroopan unionin tehokas viestintä on siis mielletävä ensi sijassa julkiseksi palvelutehtäväksi. Päämääränä on oltava antaa kansalaisille mahdollisuus osallistua täysiarvoisesti unionissa käytävään keskusteluun sekä yhteisön toimintaperiaatteiden laadintaan ja demokraattiseen päätöksentekoprosessiin.

Komissio ja komitea katsovat, että on Euroopan unionin ja sen kansalaisten yleisen edun mukaista vahvistaa komission ja komitean välisiä suhteita myös tiedotuksen alalla ja määritellä tarkoitusta varten vahvistetun yhteistyön muodot.

Komissio laatii valkoisen kirjan, jossa esitellään Euroopan unionin viestintästrategian pääasialliset suuntaviivat sekä tärkeimmät keskipitkän ja pitkän aikavälin aloitteet. Asiakirja muodostaa lähtökohdan kauaskantoiselle rakenneuudistuksia ja tapakulttuurin muutoksia sisältävälle prosessille, jossa viestintä yhdistetään osaksi päätöksentekoa.

Edellä mainitun valkoisen kirjan pohjalta käynnistetään laaja kuulemismenettely, johon osallistuvat kaikki Euroopan unionin viestinnän osapuolet, myös Euroopan- talous ja sosiaalikomitea, ja joka antaa kaikille toimielimille mahdollisuuden määrittellä, missä määrin ne sitoutuvat ja osallistuvat toimiin.

Komitealla on tällä saralla kansalaisyhteiskunnan ja Euroopan unionin välisenä institutionaalisenä yhdyssiteenä keskeinen tehtävä luotaessa todellinen yleinen eurooppalainen vuoropuhelufoorumi, jossa keskustellaan kansalaisia eniten askarruttavista aiheista, jotka ovat aikanaan Euroopan unionin rakentamisen tulevaisuuden kannalta ratkaisevassa asemassa.

Näin ollen on Euroopan unionin edun mukaista hyödyntää toimielintenvälisessä tehostetussa yhteistyössä komitean asiantuntemusta sekä viestintäverkostoja, joihin komitealla on etusijaiset suhteet, etenkin komitean jäsenten edustamia kansalaisyhteiskunnan organisaatioita sekä jäsenvaltioiden talous- ja sosiaalineuvostoja ja vastaavia elimiä.

Valkoisen kirjan pohjalta järjestetyn kuulemisprosessin jälkeen tähän pöytäkirjaan laaditaan lisäys, jossa esitetään konkreettisesti komission ja komitean tehostettu yhteistyö välitettäessä viestiä Euroopan unionista sekä kyseisen yhteistyön täytäntöönpanomenettelyt.

Tehty Brysselissä 7. marraskuuta 2005

Euroopan komission puolesta

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean puolesta

José Manuel **Barroso**
puheenjohtaja

Anne-Marie **Sigmund**
puheenjohtaja
